

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Z OBSAHU:

- | Soubor nástrojů k řešení nárůstu cen energií |
- | Příprava COP26 |
- | Narůstající podpora využití jaderné energie |

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

členské země EU v současné době čelí prudkému nárůstu cen energií. Evropská komise na rostoucí ceny reagovala sdělením, ve kterém předložila soubor opatření, která mají pomáhat řešit nežádoucí dopad na domácnosti a podniky. Z pohledu střednědobé perspektivy považuje Evropská komise za nejúčinnější nástroj proti cenovým otřesům rychlejší přechod na čistou energii. Nejvyšší představitelé EU projednávali současný nárůst cen energií na Evropské radě v Bruselu. Členské země zůstávají v hodnocení střednědobých opatření rozdělené. Zejména Francie a Španělsko ve snaze zabránit opakování cenových výkyvů požadují společný nákup zemního plynu, vytvoření strategické rezervy a revizi trhu s elektřinou s cílem oddělit ceny elektřiny od zemního plynu. Naopak řada dalších členských států se vyslovila proti unáhlenému zasahování do uspořádání trhu s energiemi. Dalším diskutovaným tématem byla potřeba energetické soběstačnosti a zařazení jaderné energie do taxonomie. Skupina deseti členských států, vč. České republiky, vyzvala začátkem října Evropskou komisi, aby jaderná energie byla zařazena do evropského rámce taxonomie do konce roku 2021. Na tiskové konferenci po summitu francouzský prezident, jehož vláda hodlá v příštích pěti letech investovat do jádra jednu miliardu eur, konstatoval, že ještě nikdy nebyla podpora nutnosti využití jaderné energie tak jasná a široká. Svůj aktualizovaný postoj zaujala i Evropská komise, jejíž předsedkyně uvedla, že EU potřebuje jadernou energii jako stabilní zdroj. Začátkem listopadu se v Glasgow sejdou světoví lídři na konferenci COP26. Stávající vnitrostátně stanovené příspěvky podle OSN dosud nezabrání nebezpečnému nárůstu globální průměrné teploty. Ve shodě s tímto hodnocením bude vyjednávací tým EU prosazovat, aby strany Pařížské dohody své závazky splnily a cíle navýšily.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Soubor nástrojů
k řešení cen energiíDiskuse o řešení
nárůstu cen energiíSOUBOR NÁSTROJŮ K ŘEŠENÍ CEN
ENERGIÍ

Evropská unie čelí prudkému nárůstu cen energií, který je způsoben zvýšenou poptávkou, zejména po zemním plynu. Ve spolupráci s členskými zeměmi vypracovala Evropská komise soubor opatření slučitelných s právem EU, které je možné využít ke zmírnění dopadů dočasného zvýšení cen energie.

Velkoobchodní ceny elektřiny se meziročně zvýšily cca o 200 %, což se promítlo i do maloobchodních cen, ale v menším rozsahu. Vazba mezi velkoobchodními a maloobchodními cenami se v každém členském státě liší v závislosti na energetickém mixu či struktuře maloobchodních cen, které zahrnují také cenu za distribuci a přenos energií, daně a další poplatky. V členských státech, které jsou na plyn závislé více, narostly ceny nejvíce. Očekává se, že v členských státech, kde jsou více využívány dlouhodobé smlouvy, se ceny budou zvyšovat postupně.

S cílem ochránit zranitelné domácnosti a podpořit evropské podniky přijala Evropská komise dne 13. října **sdělení o cenách energie**, ve kterém sumarizuje soubor opatření a podpor, které mohou přispět k řešení současného nárůstu cen. Zároveň identifikuje další střednědobá opatření, která mohou posílit připravenost na možné budoucí cenové výkyvy.

Krátkodobá vnitrostátní opatření slučitelná s právním rámcem EU zahrnují cílenou podporu zranitelným spotřebitelům, např. formou poukázek nebo úhradou části jejich výdajů za energie (na niž lze využít příjmy v rámci schématu EU ETS) či dočasné odložení splatnosti faktur. Kromě toho mohou členské státy poskytnout cílené snížení nebo odpuštění daní (pro zranitelné domácnosti), které nesmí vést k narušení trhu, financovat režimy podpory výroby z obnovitelných zdrojů jinými odvody než v rámci účtů za elektřinu či poskytnout podporu podnikům nebo odvětvím v souladu s pravidly EU pro státní podporu.

Z pohledu střednědobé perspektivy považuje Evropská komise (EK) za nejúčinnější poistku proti cenovým otřesům rychlejší přechod na čistou energii. I nadále bude podporovat

investice do obnovitelných zdrojů energie, akumulace (baterie, vodík) a energetické účinnosti.

Zároveň prozkoumá možná opatření týkající se společných nákupů zemního plynu a lepší využití zásobníků. EK avizuje, že v rámci plánované revize nařízení o bezpečnosti dodávek plynu (prosinec 2021) by mohla být posílena odolnost trhu s plynem, konkrétně snazším přeshraničním přístupem ke skladovací kapacitě.

Soubor nástrojů
k řešení cen energiíDiskuse o řešení
nárůstu cen energií

Komise ve sdělení rovněž potvrdila (aniž by uvedla konkrétní datum), že přijme doplňkový akt v přenesené pravomoci k nařízení o taxonomii, který se bude vztahovat na jadernou energetiku a na zemní plyn a související technologie coby přechodné činnosti. V této souvislosti budou posouzeny výhody ustanovení o skončení platnosti přechodných činností. Také zváží předložení legislativního návrhu, který by podpořil financování hospodářských činností, včetně plynárenství, které přispívají k přechodu na klimatickou neutralitu, ale nesplňují kritéria pro zařazení do taxonomie.

Co se týká uspořádání trhu, vyzvaly některé členské státy, k oddělení cen elektřiny od zemního plynu. I když Evropská komise považuje současný model marginální ceny za nejúčinnější, hodlá pověřit Agenturu pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), aby prozkoumala stávající uspořádání trhu s elektřinou a do dubna 2022 navrhla doporučení pro posouzení. Zároveň usiluje o předběžné zhodnocení situace do poloviny listopadu letošního roku.

Evropská komise očekává, že stávající nárůst cen energie bude dočasný, resp. že velkoobchodní ceny plynu začnou pravděpodobně klesat na jaře, nicméně zůstanou vyšší než průměr za poslední roky. Ve střednědobém horizontu mohou cenové výkyvy pokračovat. Predikce uvádí, že celosvětová poptávka po elektřině v důsledku hospodářského oživení vzroste v roce 2022 o 4 %, resp. o 2 % v Evropě.

Soubor nástrojů
k řešení cen energií

Diskuse o řešení
nárůstu cen energií

DISKUSE O ŘEŠENÍ NÁRŮSTU CEN ENERGIÍ

Ve dnech 21. a 22. října se v Bruselu sešli prezidenti a premiéři členských států EU27. Na summitu Evropské rady mj. diskutovali problém současného nárůstu cen energií. O necelý týden později proběhla první formální debata o **souboru nástrojů** na úrovni ministrů energetiky EU. Ukazuje se, že členské země zůstávají rozdělené v hodnocení střednědobých opatření navrhovaných Komisí.

Na jedné straně Španělsko, Francie či Řecko ve snaze zabránit opakování cenových výkyvů požadují společný nákup zemního plynu, vytvoření strategické rezervy a revizi trhu s elektřinou s cílem oddělit ceny elektřiny od zemního plynu.

Řada členských zemí však zásadní změny designu trhu nepodporuje. Společně s Komisí nepovažují za nutné znovu otevírat diskusi o trhu s energiemi, neboť považují současný

problém nárůstu cen za dočasný, nikoliv strukturální. Evropská komise s argumentem, že ceny plynu jsou cyklické a jsou stanoveny světovými trhy, vidí řešení ve větším úsilí o urychlení investic do obnovitelných zdrojů energie, systémové integrace (flexibilita a skladování), renovace budov a energetické účinnosti.

Česká republika a Polsko (s podporou Španělska) na summitu vznesly požadavek na zamezení spekulativních nákupů emisních povolenek, resp. revizi schématu EU ETS. Po mnohahodinové diskusi se lídři EU27 shodli na konečném znění **závěrů** summitu a vyzvali Komisi, aby společně s Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA) prozkoumala fungování trhu s plynem, trhu s elektřinou a trhu s emisními povolenkami a následně posoudila, zda jsou nezbytné další regulační opatření.

Na úrovni ministrů energetiky pokračovala diskuse na mimořádném zasedání Rady dne 26. října. Jen o den dříve podepsalo devět členských států (Německo, Nizozemsko, Rakousko, Dánsko, Finsko, Estonsko, Irsko, Lucembursko, Lotyšsko) **společné pro-**

hlášení, ve kterém se vyslovily proti unáhle-
nému zasahování do uspořádání trhu
s energiemi. Zároveň vyjádřily souhlas
s analýzou (Komise) příčin prudkého nárůstu
cen, s řešením, které spočívá v podpoře
obnovitelných zdrojů energie a energetické
účinnosti, a připravenost k jednání o balíčku
Fit for 55, s cílem dosáhnout klimatické
neutrality do roku 2050.

Ministerské debatě dominovala témata zem-
ního plynu (dobrovolných režimů společného
nákupu, řešení společné strategické rezervy)
a revize fungování velkoobchodního trhu
s elektřinou, které prosazovaly zejména
Španělsko a Francie.

Vedoucí představitelé EU se k diskutovaným
tématům vrátí na **prosincovém zasedání**
Evropské rady.

Příprava COP26

Obecný mandát EU

PŘÍPRAVA COP26

V e dnech 30. září až 2. října se v italském Miláně **setkali** zástupci smluvních stran Pařížské dohody, aby projednali otázky, které nebyly dořešeny na poslední konferenci OSN o změně klimatu v roce 2019. Cílem přípravného setkání bylo vytvořit předpoklady pro úspěšný průběh **konference COP26**, která se uskuteční v listopadu ve skotském Glasgow.

Mezivládní panel OSN pro změnu klimatu (IPCC) ve zprávě, která byla zveřejněna letos v srpnu, varuje, že pokud se nepodaří navýšit a uskutečnit celkové národní klimatické závazky (NDC) v rámci Pařížské dohody, vzroste globální průměrná teplota do konce století o 2,7°C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí. Takový nárůst by znamenal extrémní výkyvy teplot nebezpečných pro lidské zdraví, se všemi dalšími důsledky jako jsou sucho, požáry, tání ledovců a permafrostu, zvyšování mořské hladiny či povodně.

Jedním z hlavních témat společné diskuse v rámci pre-COP proto byla potřeba řešení nerovnováhy mezi aktuální úrovní NDC a potřebným snížením emisí, které by zajistilo omezení oteplování na 1,5°C. Rozhovory však zahrnovaly celou řadu dalších otázek, mezi které patřilo vytvoření společného časového rámce pro aktualizaci NDC, transparentnost vykazování emisí, naplnění příslibu finančních prostředků ve výši 100 miliard US dolarů ročně (do roku 2025), které mají pomoci rozvojovým zemím s adaptací na klimatické změny, či dohoda ohledně článku 6 Pařížské dohody, který specifikuje přeshraniční tržní mechanismy napomáhající naplnění NDC.

V souvislosti s přípravou COP26 vyzvala skupina zranitelných států (**Climate Vulnerable Forum**) k vytvoření Paktu o mimořádné situaci v oblasti klimatu, jehož cílem je posílení mezinárodní spolupráce. Tyto země, které se společně na globálních emisích podílí pouze 5 %, svoji pozornost zaměřují především na skupinu největších ekonomik sdružených v rámci G20. Vyzývají mezinárodní společenství k ochraně těch nejzranitelnějších a požadují, aby aktualizace NDC do roku 2030 probíhala v rámci konferencí COP až do roku 2025 každoročně. Dále podporují vytvoření robustního tržního uhlíkového mechanismu, z něhož by 5 % příjmů bylo nasměrováno k adaptaci nejzranitelnějších zemí. V neposlední řadě upozorňují na problém klimatické migrace.

OBEČNÝ MANDÁT EU

Ministři životního prostředí EU se na svém zasedání dne 6. října dohodli na společné pozici EU pro konferenci COP26. Závěry Rady kladou mimořádný důraz na posílení globální reakce v zájmu řešení klimatické krize.

Evropská unie a její členské státy jsou největším poskytovatelem finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu. Na konferenci COP26 vyzve Evropská unie ostatní rozvinuté země, aby zvýšily příspěvky v rámci kolektivního cíle 100 miliard US dolarů ročně.

Závěry Rady, které představují obecný mandát EU pro jednání COP26, také stanoví postoj Evropské unie ohledně dobrovolné spolupráce podle článku 6 Pařížské dohody. Tento článek, který zavádí pravidla pro mezinárodní trhy s uhlíkem a umožňuje zemím obchodovat se snižováním emisí, patří mezi hlavní, dosud nevyřešené, otázky konference.

Rada se rovněž shodla na obecném mandátu, pokud jde o společné časové rámce pro závazky NDC. Jednání na mezinárodní úrovni byla dosud zaměřena na pětiletý, či desetiletý cyklus. V zájmu dosažení konsensu upřednostňuje společná pozice pětiletý časový rámec, který hodlá Evropská unie od roku 2031 provádět pouze v případě, že k němu budou vyzvány všechny smluvní strany Pařížské dohody.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Investiční plán Francie](#)[Aarhuské nařízení](#)

INVESTIČNÍ PLÁN FRANCIE

Francie dne 12. října zveřejnila pětiletý investiční plán ve výši 30 miliard eur zaměřený na rozvoj průmyslové konkurenceschopnosti a nových technologií. Mezi priority patří rozvoj jaderné energetiky, do které hodlá investovat jednu miliardu eur, a to zejména na technologii malých modulárních reaktorů (SMR).

Vzhledem k nezbytnosti dekarbonizace průmyslu zamýšlí vláda Francie podpořit výstavbu továren na baterie pro elektromobily (gigafactory) nebo výrobu vodíku elektrolýzou. Francie má ambici stát se v roce 2030 „lídrem zeleného vodíku“, který najde uplatnění v ocelářském, cementářském či chemickém odvětví. Celková investice do dekarbonizace průmyslu by měla dosáhnout částky 8 miliard eur.

Do budoucnosti dopravy bude Francie v příštích pěti letech investovat téměř 4 miliardy eur. Za cíl si dává vyrobit do roku 2030 dva miliony elektromobilů a hybridních vozidel. Kromě toho investice půjdou na fran-

couzský projekt vývoje a výroby **nízkouhlíkového letadla**.

Nemalá částka investičního plánu je vyčleněna rovněž na oblast elektroniky, resp. zajištění dodávek čipů. Do roku 2030 hodlá Francie zdvojnásobit svoji výrobu elektroniky.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Investiční plán Francie](#)[Aarhuské nařízení](#)

AARHUSKÉ NAŘÍZENÍ

Dne 6. října odsouhlasila Rada předběžnou dohodu s Evropským parlamentem ohledně revize Aarhuského nařízení, které upravuje přístup veřejnosti k informacím a právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

Cílem revize je zajistit, aby členské státy plně dodržovaly mezinárodní [Aarhuskou úmluvu](#).

Rada a Evropský parlament se mj. shodly na rozšíření okruhu subjektů, jež se mohou stát účastníky řízení, i nad rámec nevládních organizací, a umožnit tak dalším osobám z řad veřejnosti, aby za určitých podmínek požádaly o vnitřní přezkum správních aktů. To se týká jednak osob, jejichž práva v oblasti životního prostředí byla prokazatelně porušena, přičemž jsou ve srovnání s širokou veřejností přímo dotčeny, nebo v dané věci existuje dostatečný veřejný zájem a žádost podporuje alespoň 4 000 osob z 5 členských států, přičemž z každé členské země jde alespoň o 250 lidí. Osoby z řad veřejnosti zastupuje nevládní organizace nebo

právník.

Nařízení vstoupí v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku EU.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Soudní zrušení
stavebního povolení](#)

SOUDNÍ ZRUŠENÍ STAVEBNÍHO POVOLENÍ

Nejvyšší správní soud (**Council of State**) v Belgii dne 11. října **zrušil** vydané stavební povolení pro výstavbu větrných turbín v provincii Limburg. Pět ze sedmi původně plánovaných turbín společnosti EDF Luminus v oblasti vřesovišť v lokalitě Maatheide je již v provozu.

Stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu na realizaci větrných turbín v této lokalitě podalo Sdružení pro ochranu ptáků (**Vogelbescherming**), a to s odůvodněním, že lokalita leží na migrační trase ptáků. Přestože sdružení vznášelo námitky během povoleního procesu, udělilo v roce 2018 Vlámské ministerstvo životního prostředí stavební povolení. Argumenty proti výstavbě větrných turbín zamítly i místní úřady. Sdružení na ochranu ptáků následně podalo stížnost na Nejvyšší správní soud. Společnost EDF Luminus však na rozhodnutí soudu nečekala a pět ze sedmi původně plánovaných turbín postavila.

Budoucnost těchto turbín je nyní nejistá. Zástupci Sdružení na ochranu ptáků požadují okamžité odstavení turbín a jejich přesun na vhodnější místo.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

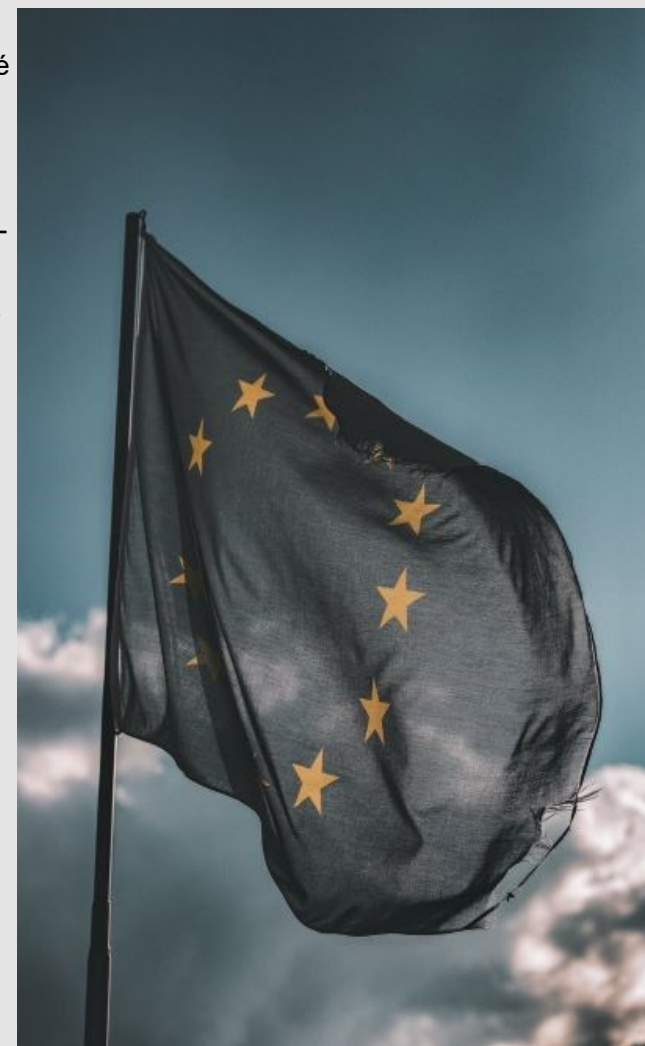
FAQ

Jaderná energie
z pohledu energetické
soběstačnostiNarůstající podpora
využití jaderné energieJADERNÁ ENERGIE Z POHLEDU
ENERGETICKÉ SOBĚSTAČNOSTI

Současný růst cen energií, který je z velké části způsoben závislostí na dovozu zemního plynu, znovu poukázal na potřebu energetické soběstačnosti EU. Skupina deseti členských zemí, vč. České republiky a Francie, **prosazuje**, aby jaderná energie byla uznaná jako klíčový, cenově dostupný, stabilní a nezávislý zdroj energie, který chrání spotřebitele před kolísáním cen.

Evropská unie je silně závislá na dovozu zemního plynu. V roce 2019 pocházelo 90 % dodávek od dovozců ze třetích zemí, přičemž největším importérem bylo Rusko (45,5 % dovozu), následované Norskem (22,7 % dovozu). Tato závislost je považovaná za jeden z hlavních faktorů současného růstu cen energií. Ukazuje se, jak je důležité co nejrychleji snižovat energetickou závislost na zemích mimo EU a diverzifikovat zdroje.

Jaderná energie je spolehlivým zdrojem nízkouhlíkové elektřiny. Zhruba polovina celkové produkce čisté elektřiny je v EU vyrobena v jaderných elektrárnách, přičemž v roce 2019 provozovalo jaderné reaktory celkem 13 členských států EU27. Toto odvětví je jedním z nejvíce regulovaných a díky nejnovějším poznatkům splňuje nejvyšší bezpečnostní standardy. V souvislosti s přechodem na klimatickou neutralitu **potvrdila** Mezinárodní energetická agentura (IEA) potřebu investic do výstavby nových jaderných reaktorů.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Jaderná energie
z pohledu energetické
soběstačnostiNarůstající podpora
využití jaderné energieNARŮSTAJÍCÍ PODPORA VYUŽITÍ
JADERNÉ ENERGIE

Skupina deseti členských zemí dne 11. října ve **společném prohlášení o jaderném spojení** vyzvala Evropskou komisi, aby uznala jadernou energii jako nízkouhlíkový zdroj, který by měl být součástí přechodu ke klimatické neutralitě. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová vyjádřila vstřícný postoj, když na tiskové konferenci po summitu **uvédla**, že EU potřebuje jadernou energii jako stabilní zdroj energie a během přechodného období také zemní plyn.

Evropská komise v dubnu letošního roku zveřejnila (formou delegovaného aktu) první soubor screeningových kritérií pro specifikaci hospodářských činností, které přispívají ke dvěma environmentálním cílům (adaptace a mitigace). Nicméně výrobu elektřiny z jaderné energie Evropská komise do posuzovaných činností zatím nezahrnula. Rozhodnutí odložila, ačkoli expertní posudky o ekolo-

gických dopadech jaderné energetiky, které si Komise vyžádala, potvrdily, že s ohledem na taxonomii není výroba elektřiny z jádra o nic méně šetrná k životnímu prostředí než jiné energetické zdroje, které do taxonomie zařazené jsou. Více viz dubnové číslo **bulletinu Energetika v EU**.

Komisařka pro finanční služby, finanční stabilitu a unii kapitálových trhů Mairead McGuinness v souvislosti s taxonomií **v rozhovoru** pro Financial Times uvedla, že vzhledem k „velmi rozdílným názorům není řešení hotové“. Návrh doplňkového delegovaného aktu musí získat širší podporu jak členských států, tak Evropského parlamentu.

Společné shody v otázce posouzení jaderné energie nebylo dosud dosaženo na úrovni členských zemí EU. Německo, které se rozhodlo odstavit všechny své reaktory do konce roku 2022, podporované Rakouskem, Dánskem či Španělskem, lobbuje proti jejímu zařazení do taxonomie.

Na druhé straně stojí Francie, která generuje 70 % své elektřiny z jádra a v příštích pěti letech hodlá do jaderné energetiky **investovat jednu miliardu eur**. Společně se skupinou jaderného spojení, ke kterému se kromě České republiky dále připojily také Bulharsko, Finsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko, požaduje, aby jaderná energie byla do evropského rámce taxonomie zařazena do konce roku 2021. Vstřícnou pozici vůči jádru **zaujalo** také Řecko (které primárně prosazuje zemní plyn jako přechodný zdroj energie) a Nizozemsko, které v současnosti provozuje jadernou elektrárnu Borssele a **nevylučuje** případnou výstavbu nových reaktorů v budoucnosti.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Jaderná energie
z pohledu energetické
soběstačnosti

Narůstající podpora
využití jaderné energie

Podle francouzského prezidenta Emmanuela Macrona „nebyla nikdy mezi členskými státy vyjádřena tak jasná a široká podpora nutnosti využít jadernou energii k dosažení klimatických cílů jako nyní“.

Komise avizovala, že rozhodnutí ohledně zařazení jaderné energie do taxonomie by v zásadě mělo padnout do konce letošního roku. Nicméně vzhledem k neshodám a vyhraněným názorům by se mohlo o nějakou dobu posunout. V takovém případě by se hledání kompromisního řešení přesunulo na začátek příštího roku, kdy předsednictví Rady převezme pro-jaderná Francie a získá tak vliv na ovlivňování agendy, kterou se bude Rada zabývat. V rámci úzké spolupráce tria členských zemí zajišťujících kontinuitu činnosti EU naváže v druhé polovině příštího roku předsednictvím Rady Česká republika.

Konference
EnerGreen Deal

KONFERENCE ENERGEGREEN DEAL

Snížení emisí skleníkových plynů patří dlouhodobě mezi hlavní cíle Evropské unie v oblasti energetiky. Nyní se díky **Zelené dohodě pro Evropu**, jejímž hlavním cílem je dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality Evropy, otevírají nové perspektivy pro individuální i kolektivní úsilí nezbytné pro dekarbonizaci naší společnosti a hospodářství. Součástí této Zelené dohody je balíček "**Fit for 55**", který má dle názoru Evropské komise posílit evropskou energetickou politiku.

Právě tato nová zásadní iniciativa a s tím spojená současná realita byly jádrem konference **EnerGreen Deal**, která se konala v úterý 12. října v Bruselu. Konference se uskutečnila v době, kdy je balíček Fit for 55 v počáteční fázi institucionálních diskusí EU, a poskytla tak ideální příležitost k výměně názorů na tak důležité téma pro evropskou energetiku.

Konference měla významné obsazení – na úvod vystoupil bývalý polský předseda vlády a zároveň bývalý předseda Evropského parlamentu a současný europoslanec **Jerzy**

Buzek. Ten zdůraznil, že klimatická krize je reálná a nezpochybnitelná výzva a nyní je naším úkolem předcházet vlivům, které ji způsobují. EU by v tomto ohledu měla být podle Buzka lídrem, ale neměla by ignorovat realitu a měla by usilovat o využití všech technologií, které mají potenciál boji se změnou klimatu pomoci. Klíčem k úspěchu podle něj bude soustředit se na tři oblasti: koheze, inovace a technologická neutralita.

Dalším zajímavým význačným řečníkem byla komisařka pro energetiku **Kadri Simson**. Ta shrnula příčiny současné krize cen energií: restart globální ekonomiky po útlumu způsobeném covidovou pandemií, v kombinaci s nedostatkem plynu v evropských zásobnících (důsledek loňské zimy), vysoká míra konkurence ze strany asijských zemí na straně poptávky a problémy dodávek LNG. Komise očekává, že se ceny vrátí do přijatelných mezí na jaře příštího roku, ale zároveň varuje, že je potřeba vyvinout opatření, která Evropě pomohou přečkat zimu. Za tímto účelem Komise vydává „toolbox“ (byl zveřejněn 13. října), který členským státům poskytuje návod, která opatření jsou slučitelná s jednotným evropským trhem a principy jeho fungování.

Kromě krátkodobých řešení je ale dle Komise potřeba víc než kdy dříve hledět do budoucna a soustředit se na urychlení integrace obnovitelných zdrojů a dosahování energetických úspor, což by mělo Unii umožnit snížení závislosti na importech energie a energetických surovin. Zcela zásadní v tomto ohledu bude rychlé schválení balíku Fit for 55, který reviduje mimo jiné pravidla pro dosahování energetických úspor a pro podporu obnovitelných zdrojů energie. Zároveň se ale podle komisařky musíme více zaměřit na segment výzkumu a vývoje, neboť dle dat Evropské komise budeme pro dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 potřebovat z poloviny technologie, které zatím nejsou tržně operabilní.

Zbytek konference přinesl produktivní debatu, která se věnovala postupně legislativním nástrojům umožňujícím dosažení klimatických ambicí; inovacím; renovacím budov a **Sociálnímu klimatickému fondu**; a emisnímu obchodování v kontextu **Carbon Border Adjustment Mechanism** (návrh formy uhlíkového cla).

Dialog OSN na vysoké úrovni na téma energetika

DIALOG OSN NA VYSOKÉ ÚROVNI NA TÉMA ENERGETIKA

Vzáří uspořádala OSN globální shromáždění zaměřené na energetiku pod záštitou Valného shromáždění – jednalo se o první akci tohoto druhu od konference o nových a obnovitelných zdrojích energie, která se konala v roce 1981 v keňském Nairobi. Náplň konference a její výsledky jsou námětem dnešního článku.

Jaký byl mandát setkání a kdo jej vedl?

Dialog byl svolán prostřednictvím rezoluce Valného shromáždění OSN č. 74/225, která k jeho vytvoření vyzvala přímo generálního tajemníka organizace. Cílem bylo podpořit implementaci energetických cílů Agendy pro udržitelný rozvoj v horizontu roku 2030 v rámci implementace iniciativy s názvem Dekáda OSN pro udržitelnou energetiku pro všechny v horizontu 2014 – 2024. Generálním tajemníkem dialogu byl ustaven náměstek generálního tajemníka OSN a vedoucí Oddělení OSN pro ekonomické a sociální věci Liu Ženmin, jeho zástupci se stali admi-

nistrátor Rozvojového programu OSN Achim Steiner a vyslankyně zodpovědná za program Udržitelná energetika pro všechny Damiola Ogunbiyiiová.

Jaké byly cíle tohoto dialogu?

Zastřešujícím cílem dialogu byla implementace energetických cílů Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj. Konkrétně pak zvýšení ambicí a urychlení kroků směřujících k dosažení Cílů udržitelného rozvoje číslo 7 (Sustainable Development Goals resp. SDG7) urychlením inovací, investic, dobrovolných závazků a partnerství zúčastněných stran a rovněž urychlením implementace Pařížské klimatické dohody. Dílčími cíli byla například podpora zotavení světové ekonomiky z pandemie Covid-19 prostřednictvím udržitelných, dekarbonizovaných energetických řešení nebo využití energetických opatření pro rozvoj dalších cílů udržitelného rozvoje.

Jaká konkrétní témata se na konferenci řešila ?

Konference byla strukturována do pěti tematických okruhů, z čehož tři byly přímo zaměřeny na energetiku a dva byly průřezové. Prvním okruhem byl přístup k energetice. Rozprava se vedla o tom, jak zajistit všem obyva-

telům planety přístup k ekologické elektrické energii a dalším energetickým službám. Druhým okruhem byla energetická transformace. Námětem byly strategie dekarbonizace energetického sektoru, jež by měly napomoci urychlené aplikaci obnovitelné energie a energetické účinnosti. Třetím tématem rozovorů byla maximalizace pozitivních dopadů inkluzivní energetické transformace na dosažení cílů SDG, včetně genderové vyváženosti, vytváření pracovních míst či posílení postavení mladých lidí. Průřezovými tématy pak byly inovace, technologie a využití dat a v neposlední řadě financování a investice.

Jaké závazky byly na jednání přijaty?

Nejviditelnějším výsledkem podobných globálních jednání bývají i dost konkrétní závazky a tato konference pochopitelně nebyla výjimkou – otázkou pak bývá jejich implementace resp. vymahatelnost. V první řadě bylo vládami a soukromými společnostmi přislíbeno přes 400 miliard dolarů v podobě investic do projektů směřujících ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energetiky a účinnějšího přístupu k čisté energetice, tak aby se zlepšila situace 800 milionů lidí, žijících v energetické chudobě, a současně se udržela trajektorie, směřující k bezemisní energeti-

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)

Dialog OSN na vysoké úrovni na téma energetika

ce v roce 2050. Přes 35 zemí představilo nové závazky, týkající se energetiky, a vznikla řada nových iniciativ zaměřených tímto směrem. Spolu s těmito jednotlivými závazky byly rovněž položeny základy globálního plánu na zastřešení zmíněných cílů, jenž má být představen v rámci oficiálního výstupu z konference. Jeho ambicí bude vést světové vlády k odstranění nerovnosti v přístupu k energiím do roku 2030 a k urychlení energetické transformace ztrojnásobením investic do čisté energetiky a energetické účinnosti ve stejném horizontu. Země OECD by pak ke stejnému datu měly úplně opustit využívání uhlí, zatímco ostatní státy by tak měly učinit do roku 2040. Během dialogu bylo uzavřeno více než 150 tzv. energetických kompaktů ať již ze strany států, regionů, firem či organizací. Národní vlády představily závazky zajišťující zlepšený přístup ke spolehlivým zdrojům elektrické energie pro více než 166 milionů lidí, soukromé společnosti je doplnily závazky pro více než 200 milionů obyvatel. V případě posílení kapacit obnovitelných zdrojů byl poměr závazků 698 GW ze strany vlád proti 823 GW ze strany soukromých společností. Průmyslové asociace a mezinárodní partnerství se pak zavázaly ke zvýšení těchto kapacit o dalších 3500 GW, vše do roku 2030. Otázkou

samozřejmě zůstává, do jaké míry se ambiciózní plány podaří převést do reálné roviny.

